

8-30 A.M.

MR. SPEAKER.—We will assemble tomorrow at 9-00 A.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ನಾಳೆ ಇರುವ ಖಾಸಗಿ ನಿರ್ವಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಬಿಡುವುದೂ ಬೇಡ, ಒಂದು ಘಂಟೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸೇರುವುದೂ ಬೇಡ. ಬೇಕಾದರೂ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಘಂಟೆಗೆ ಸಭೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಘಂಟೆಯವರೆಗೂ ಕೊಡೋಣವೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಘಂಟೆಗೆ ಸಭೆ ಸೇರುವುದು. ನಂತರ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ, ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್ ೩೧೨ರ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಆಗುವವರೆಗೆ ಒಂದು ಘಂಟೆಯಾಗಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮಂಗೊಡ.—ನಾಳೆ ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ನಾನು ಬೇಗ ಹೋಗಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿ ಹೋಗಿ.

Demands for Grants

Demand Nos. 22 and 26 (Debate Contd.)

† SRI PRABHAKAR R. TELKAR (Chitapur).—Mr. Speaker, Sir, our Road Transport Corporation is one of the biggest Corporation in our State and it is said to be the fourth biggest Road Transport Corporation in India. The Corporation has been set up to provide adequate and efficient transport system in Karnataka. Since its inception this Corporation has tried its best to work efficiently. But, unfortunately for the last 3 to 4 years its efficiency has come down and it has not been working properly. The most important point which I would put before this August House is that lot of inadequacy of vehicles and inefficiency on the part of staff has caused heavy loss to this Corporation. In this connection I would suggest some measures by which to certain extent the Corporation could minimise its loss and also to stop pilferage that is going on in the Corporation. It is the common knowledge that due to non-issue of tickets by the conductors is the main cause for this loss which the K.S.R.T.C. has been incurring during all these years. I have seen in so many places this practice is being followed by the conductors. It is a strange thing that in Bombay-Karnataka area the practice of non-issue of tickets is very less. That is why we are getting good revenue from those areas. Now, it is high time that Government should think over this matter and find out why in certain areas the revenue is less and in some other area the revenue is more. We should ponder over this question as to the reason and all that. Therefore, the Govern-

ment should study this problem in depth and must find out a solution so that the Corporation could be in a better position to provide good transport facilities to the general public. In this connection I wish to state that the present checking staff is not working properly. Therefore, we should fix up some target or some limit to the collection on the route the conductor works. Supposing if he fails to reach the target fixed the Corporation should make some rules to punish such of the conductors who fails to achieve the target. In recent times I find more and more conductors have been appointed to the KSRTC. In this recent recruitment most of them have passed S.S.L.C. In this connection I would suggest to the Corporation to recruit people who have studied upto 7th Standard so that they may work with sincerity and honesty. Because they will have no opportunity to go to other services and higher ranks. Thus, they will have some interest in the present service and will work with honesty. Then, again, as it has been in Tamil Nadu incentive award system should also be introduced in Karnataka. I think that system will definitely work well and to some extent we can reduce the pilferage. At the same time there are some conductors who work very honestly. Our Government should take steps to award them for their honesty and sincere work. This should be done immediately.

Then, Sir, last time I had suggested to our Hon. Minister for Transport to appoint some lady conductors in Bangalore City and also in some of the cities like, Mysore, Belgaum and Hubli etc., because these lady conductors will work with honesty and sincerity. By appointing them in some of the places I think the Corporation could as well reduce its loss and we can put to an end to this large scale pilferage in this Corporation. Recently Hon. Minister for Transport was pleased to state that there are about 25,000 cases pending against these conductors. This is a very sorry state of affairs and it shows how these conductors are working with honesty and sincerity. In order to have honesty and sincerity among the conductors there should be discipline in this Corporation. Therefore, I request the Hon. Minister to have some control over them and see that discipline is being maintained among the workers of this Corporation.

Secondly, I would like to say something about the rural service. As you know the Corporation is getting a major portion of its revenue from rural areas, But what is that we are giving to them. The Corporation has failed to give proper transport system to rural people. In so many places and in village side proper amenities have not been provided for to the passengers. Therefore, I request the Hon. Minister to take note of this and see that amenities like, bus shelter, drinking water facilities are provided for in rural areas.

Thirdly, I will say something about the private operators. These private operators have been given National Permits and they are running the schedules parallel to our Karnataka State Road Transport Corporation. Thus, the KSRTC is losing lot of its revenue. Moreover, the Regional Transport Authority are issuing permits to such of the private operators who have still to pay some dues. There are so many private operators who have not paid the taxes and still they have been given permits and allowed to run buses. This is also to be noted.

5-00 P.M.

Sri Mohamad Ali when he was the Minister for Transport had promised to establish a Regional Workshop at Gulbarga. I am told the necessary land acquisition has been made but no further action has been taken. I request the Hon. Minister to establish this workshop at Gulbarga because the existing workshops at Bangalore and Hubli are not able to cope with the work. I wish to submit that it is because of inefficiency and frustration that Government is thinking of de-nationalising the routes. Denationalisation will not be the remedy. We must find out a way to see that the Corporation works efficiently and also see that nationalisation which is the aim and object of the Government is continued.

Coming to my constituency, I request that the construction of the bus stand at Kalgi which was started 8 or 10 years ago should be completed without any further delay. I have also been repeatedly saying that a shuttle service should be started between Chitapur and Kalke. This will solve 50% of the problem of this area but still no heed is paid to it. I request the Hon. Minister to attend to this need of ours.

In order to bring discipline in the Corporation I request the Minister to be a little strict and tough and to transfer the bad elements from one place to another.

Now, Super delux has come to Gulbarga. It is a beautiful coach and even though they have installed a radio and a tape recorder, not a single day they are working. That being so, what is the use of installing them and spending so much money on that?

With these words, I request the Hon. Minister to take note of these points and also thank the Speaker for giving me some time to speak.

ಶ್ರೀ ಆತ್ಮಾನಂದ (ಮಂಡ್ಯ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂದಿನ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾನು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನೆಂದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವಾಹನಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಅದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಇಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಅವರನ್ನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಖಡಾ ಯವಾದ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಾಹನದ ನಂಬರ್ ಪ್ಲೇಟ್ ಓಡಿಸುವಂಥಾ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಡ್ರೈವರ್ ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳ ಮಾಲೀಕರುಗಳು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರು ಜನತಾ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾಲಿಸಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅಪಘಾತವಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಆ ಮಾಲೀಕರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜನತಾ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾಲಿಸಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಒಂದು ಪರಿ ಪಾಠವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಾಹನಗಳ ಫಿಟನೆಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ರುವ ಒಂದು ಗುಣ ವೆಂಟ್ರಿಕ್ಯು ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಫಿಟನೆಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಅನ್ನು ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಫಿಟನೆಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬರೇ ಶಾಸಕರೇ ಮಾಲೀಕರ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರದೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ವಾಹನಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಒಂದು ಅನುಭವ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ಒಂದು ಅನುಭವ ನನಗೂ ಕೂಡ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೋದ ವರ್ಷ ಇದೇ ಬಡ್ಡಿ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರು. ಅದರ ಅದರ ಒಂದು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟೇಷನ್ ಆಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇಂಥಾದ ರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದು ಏನೆಂದರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಆಯಾಯ ಡಿವಿಷನಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ರವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸಕರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ನೂಕು ನುಗ್ಗು ನೋಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ವಿಶಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಶವಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದಂಥಾ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಕೂಗಿ ಲಿಲ್ಲವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಫಿಟನೆಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಅಂತ ಇರುವುದನ್ನು ಮೂರೂ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿರುವ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಒಂದು ಗುಣವೆಂಟ್ರಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡುವ ಸಂದರ್ಭವೂ ಉಂಟು.

ಅವರೊಂದಿಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಳ್ಳಿಯ ತಿಂಡಿಸಿಗಳು ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣವೊಂದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಮೊದಲೂ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರು ನಡುವೆ ಒಂದು ನಾನ್ ಸ್ಟಾಪ್ ಬಸ್ ಒಂದನ್ನು ಇಂಟ್ರಾಡೂಸ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಆಗಿ ಓಡಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಪ್ಪ (ಕೊಡಗಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಡಿಮಾಂಡ್ಸ್ ಅನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಅನ್ನು ಮಧ್ಯದ ರಾಜ್ಯದ ಸೋರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭಯ ನನಗೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕಂದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ರೋಮದೋಷಗಳು ಇವೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಜನಗಳಿಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಅಮೂಲಾಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ವೆಮಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಹಂಸಪಕ್ಷಿ ಮುಂದೆ ಹಾಲು ನೀರು ಬೆರೆಸಿ ಇಟ್ಟರೆ ಅದು ಹಾಲಿನ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರಿನ ಅಂಶವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಗುಳಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥಾ ಲಾಭದ ಅಂಶವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ಲುಕ್ಮಾನು ಅಂಶವನ್ನು ನಮಗೆ ಇವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂಥ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಲುಕ್ಮಾನು ಬರತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಂಟ್ರೋಲರನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೂ ಸರಿಯಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಣ ಸೋರಿಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇವರುಗಳು ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಮಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮಂಜೂರ ಹೊಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವ ಭಯ ಇದೆ. ಇಂಥ ಬೆದರಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಾವು ಮಾರು ಹೋಗಿದೆ ಕ್ರಿಮಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಯಾವ ತರಹದ ದೋಷವೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳು ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ಪಾಮಿಲಾಗಾಗಿ, ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು, ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ, ಚೆಕ್ ಮಾಡುವವರು ಜೀವ ಬರುವುದನ್ನು ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದು, ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನರ ಹಿತೋಚ್ಛೇಷೆ ಇವರು ಸಿಕ್ಕದೆ, ದುಡ್ಡನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಜನರಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆ ಲುಕ್ಮಾನನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವ ದೋಷದಿಂದಲೂ ಇದು ಲುಕ್ಮಾನನ್ನು ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲ. ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರಿಗೆ ವೆಹಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಘಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಹೊನ್ನು ಕೊಡಲು ಜನ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡಿದರೋ ಏನೋ ಇವರಿಗೆ ಎಂಥ ಬೆಲೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾಗಲೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಮಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇವರು ಹಿತೋಚ್ಛೇಷೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಲೂ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಓಡಿಸುವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಡ್‌ಕ್ವಾಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರು ಗಮನ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಡಗಲಿಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರುಗಳಿಂದ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಇಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಹಡಗಲಿಯಿಂದ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸುಗಳ ಅನಾನುಕೂಲತೆ ಇರುವಾಗ ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಟೀರಿಯರ್ ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳು ಟಿಕೆಟುಗಳನ್ನೇ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಸ್ ರೂಟ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳು ಕಲೆಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ತೋರಿಸದೆ ಹಣ ಹೊಡೆಯುವುದರಿಂದ ಫಾರವಾಂಟ್ ಆಫ್ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಎಂದು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಉಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಲಗ್ರಿಮೇಜ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮೈಲಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಕಡೆಗೆ ಟೂರಿಸಂ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ತಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಮೈಲಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕಳೆ ಕಳಿಯಿಂದ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಾನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ಬಚ್ಚೇಗೌಡ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವೇಕೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೪೦ ಸಾವಿರ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬೇರನ್ನರೂ ಕೂಡ ತಾವಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಡೀನ್ಯಾಷನಲ್‌ನೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮರೆತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ರೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೊಡದೆ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಸುಮಾರು ಐದು ಸಾವಿರ ಬಸ್ಸುಗಳು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಓಡಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಓಡಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ರಸ್ತೆಯ ಸಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣವೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಉತ್ತರವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ವಾಹನಗಳು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಬರದೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ. ಬಹುಶಃ ಇದರಿಂದಲೇ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಾಗೂ ಕೋಲಾರ ಡಿವಿಷನ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅವರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವುಗಳೂ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸಹ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಡ ಎಲ್ಲಿಂದ ಅಂಥ ಕಡೆಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟು, ಬಸ್ಸುಗಳು ನಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಓಡುವಂತೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ರೂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ದಿವಸ ಬಸ್ಸುಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಸಹ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೪೦ ಸಾವಿರ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇದರ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕೆ? ಇಂಥ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ

ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚುರುಕು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇದು ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮಾರು ೭೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ದಿವಿಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಐದು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಆಗಿದೆ. ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಸುಮಾರು ೫-೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸಬಾರ್ಡಿನೇಟ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯೊಂದಿಗೆ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಟ್ಟಬೊಮ್ಮನ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಎಂದು, ಜೋಳ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಎಂದು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಸಹ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಳೆದ ಸಾರಿಯೂ ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಬಸ್‌ಗಳ ಕೊರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆನು. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೀಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಬಸ್ಸುಗಳು ಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆ ಇದೆ, ನಮಗೆ ಈಗ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩ ಸಾವಿರ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರದವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಂದಲೂ ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ. ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಲವಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಜನರು ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೦೦-೧೫೦ ಜನರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವೂ ಇದೆ. ಈಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಬೈಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಅವಹೇಳನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಆತ್ಮಾನಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ರೈತರು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ೨೫೦ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿವೆ. ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಮೂಲನ್ನು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತಂದು ಮೂರಾಟ ಮಾಡಲು ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ನವರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ರೈತರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತಾವು ಬೆಳೆದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ನವರು ಹಿಡಿದು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪುಬೇಕು. ಅವರೇನೂ ಬೇರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಟೇನರ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮಾಲನ್ನು ಮಾರಲು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂ.ಗಳ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಟೈರ್ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಹಾಕಿಸಲು ಅವರಲ್ಲಿ ೪ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ಅವರ ಹೊಲದವರೆಗೆ ಓಡಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಓಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದ ಮಾದಯ್ಯ (ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ).—ಸಿ.ಎಸ್. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳಿಲ್ಲವೆನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪನೇರಳೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಎಳಂದೂರು, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಜನರು ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಿತ್ತನೆ ಗೊಡಿಗೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಬಸ್ ಸಿಗದೆ ೩-೪ ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಕಾಯಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ನಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದು ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷುರಿ ಬಸ್ ಹಾಕಿ ಗೊಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಮದ್ದೂರು ಮಳವಳ್ಳಿ ಮೂಲಕ ೩-೪ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕನಕಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ೩-೪ ಬಸ್‌ಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಈ ಬಸ್‌ಗಳು ೬ ಗಂಟೆಗಳ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಡ್ರೈವರ್, ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರುಗಳ ಉದಾಸೀನತೆಯೇ ಕಾರಣ. ಈ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಪಸ್ ಸಾಯಂಕಾಲವೇ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿ ಕಾಲ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಸಾಲದು. ಆದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಮದ್ದೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾನೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಸಲ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಮಾರ್ಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ೨೦-೨೫ ಜನರನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್ ನೀಡದೆ ಹಣ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ತಾನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಇಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾಸ್ತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು, ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಒಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಹೋಗಬೇಕು. ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ೩೦ ಸಾವಿರ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣ. ಆದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸ್-ನಿರ್ವಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನಾನ್-ಸ್ಟಾಪ್ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೊಂದು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾದಂಥ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಭೇಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ತಮಗೆ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರಣ ತಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬಂಡಿಪುರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೊಂದು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾದಂಥ ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಈ ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ದಿವಸ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶಿ-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳಾ (ಬಾವರಾಜಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದಿನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸಭೆ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಸಮಯವಿದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವರ್ಷ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಷ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಈ ಎರಡೂ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೊಟ್ಟಿರಬಾರದು, ಅಂತಹ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸತಕ್ಕಂಥ ಹಾಗೂ ಬಹಳ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್‌ನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಇದೇ ವರ್ಷದ ನವೆಂಬರ್ ೧೪ರಂದು ಮಕ್ಕಳ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಸಹ ಇದು ಗುಂಡೂರಾಯರ ಬಸ್, ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಹೋಗೋಣ ಎನ್ನಬೇಕು, ಅಂತಹ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಬಸ್‌ನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಇದಕ್ಕಿಂತಾ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಕೊಡಿ, ನಾನು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಉದ್ಘಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆವು. ಇವರು ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ ಉಳಿಸಿ ಕ್ಯಾಂಟನ್ನು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ. ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕಂತಹ ಔಚಿತ್ಯ ಏನು? ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ ಬಸ್‌ನ ದರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿದೆ? ನ್ಯಾಷನಲ್ಯಿಸ್ ಆಗಿದ್ದ ರೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಡಿ-ನ್ಯಾಷನಲ್ಯಿಸ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ತಾವು ೪೦೦ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕಾರ್‌ಜುಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ಯಿಸ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೫೦ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಅಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪರ್ಟ್ನಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸೆಮ್ ಕರ್ನಾಟಕವಲ್ಲದೆ ಮದ್ರಾಸ್, ಕೇರಳ, ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ೩೦೦ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ೮ ಬಸ್ಸುಗಳಿಂದ ನಾವು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡದೇ ಇವರು ಇದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೬೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಮ್ಪವಾಗುತ್ತದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದು ಬಸ್‌ಗೆ, ೫೫ ಆಸನಗಳು ಉಳ್ಳಂತಹವಕ್ಕೆ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕಾರ್ಟರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ೫,೨೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ೨೧ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ೩೬೦ ಬಸ್ಸುಗಳು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೇನು ಬರುತ್ತವೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂತ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ೨೧,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ೬೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕವು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಕಾನೂನನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು.

ಇಷ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಆರ್.ಟಿ.ಬಿ. ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಆರ್.ಟಿ.ಬಿ.ಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೬೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಆಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೨೦ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಟೂರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಒಂದೊಂದು ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಾಮೂಲನ್ನು ಫೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ೨೫ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಮೆಸರಸ್ ಗಣೇಶ

ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್‌ನವರಿಗೆ ಪರಿಷತ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಮಾಮೂಲಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆರ್.ಟಿ.ಒ.ಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ೬೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಇದೆ. ಇವರುಗಳು ಇಷ್ಟು ಲಂಚ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರುವಾಗ ತಾವುಗಳು ಏಕೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬಾರದು ? ಆದರಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಬಸ್ಸಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲಿ. ಇಂತಹ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಹಣ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಆರ್.ಟಿ.ಒ. ಅವರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿ ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಆದಾಯ ಇದೆ ; ಎಷ್ಟು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇವರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಇನ್‌ವೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಎಂದು ೧೫೦-೨೦೦ ಜನರನ್ನು ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವರುಗಳು ಬಾಯ್ಸ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ಮಿಷಿನಿಸ್ಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಂದು ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಇನ್‌ವೆಕ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ ಪಾಹನವನ್ನು ಒಡಿಸುವುದಕ್ಕೇ ಬರದಿರುವಾಗ ಇವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಬಸ್ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವಘಾತಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹಾಕಿ ತಕ್ಷಣ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂತಹವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ೫೦-೬೦ ಜನ ಬೀದಿ ಬೀದಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಆರ್.ಟಿ.ಒ. ಆಫೀಸುಗಳು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ರೂರಲ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಗೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಆರ್.ಟಿ.ಒ. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ? ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಆರ್.ಟಿ.ಒ. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು ? ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇರುವಂತಹ ಆರ್.ಟಿ.ಒ. ಅಬಾಲಿಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಲಾಂಗೆ ರೂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ಬೀದರ್, ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಇಂತಹ ದೂರದ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಲಾಂಗೆ ರೂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ೬ ತಿಂಗಳು ಹಾಕಿ ಆ ನಂತರ ಆ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ರೂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನೀವು ೫೦ ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋಗತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ೫೦, ೬೦೦ ಮೈಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ಎಕನಾಮಿಕ್ ಮೈರೇಜ್ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ೨೫-೩೦ ಮೈಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಮೋಟಾರ್‌ಗಳಿಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ೫೦-೬೦೦ ಮೈಲಿ ಒಡಾಡುವ ಪಾಹನಗಳ ಮೇಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಎನಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿ. ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬಸ್ ಹೋಸರ್ಸ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆದ್ಯ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಆರ್.ಟಿ.ಒ. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಡಿಪಾಲ್ಟೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಆಫೀಸರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ಈ ಡಿಪಾಲ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಡಿಪಾಲ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆರ್.ಟಿ.ಒ. ಆಫೀಸರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪರಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಂದು ಬಸ್‌ಗೆ ಪರಿಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಪರಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಪರಿಟ್ ತೆಗೆದು

ಕೊಂಡು ಅವರು ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪರಿಚ್ಛೇ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಅಬಾಲಿಶ್ ಮಾಡಿ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಹಣ ದೊರಕಬಯೋಗ ಆಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಒಂದು ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ವಂಚಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಹ ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಣಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕಮೀಷನರೂ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಣಗಿರಬೇಕು. ಅವರು ದಕ್ಷತೆ ಸಾಲದು ಎಂದೇ ಹಲವಾರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಇವರ ಮೇಲೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯಾರಾದರೂ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ರುಜು ಮಾಡಿದರೆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಬೇಕು. ತಮಗೆ ನಾನು ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರು ೨೫೦ ಲಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಚ್ಛೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೫೦ ಜನ ಡಿಟಾಸ್ಟ್ರಡ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ತಮಿಳುನಾಡಿನವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಐವತ್ತು ಜನರ ಪರಿಚ್ಛೇಗಳನ್ನು ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಅವರು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯನ್ನು ರೀಕಾನ್ಸಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನಿಮಯ್ಯ ಎನ್ನುವವರು ಬೇರ್ಟನ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನ್ ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ರೀಕಾನ್ಸಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡಸರು ಇದ್ದರೆ ಲಂಚರೂಪವತ್ಯುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೀಕಾನ್ಸಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಇಬ್ಬರೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಾಕಿ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ನಿನ್ನ ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ದಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸೆಕ್ಷನ್ ೬೬ಕ್ಕೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ನೀವು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇಡೀ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ಇರುವ ನಿಯಮಾವಳಿಯಿಂದ ಒಂದೂ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ೪೩-೪೬-೪೭ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತಂದೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಇಡೀ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜಯನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್, ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖರ್ಚಿಂಗ್‌ನ್ನು ೬೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇಷ್ಟು ಆದಾಯವಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅಫೀಸಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಈ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಅಫೀಸಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಡಳಿತವನ್ನು ಹೆಡ್‌ಸೆಟೆಂಟು ಎಂದು ಈ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಿನಿಸ್ಟೀರಿಯಲ್ ಸ್ಟಾಫ್ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಎ.ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮಿನಿಸ್ಟೀರಿಯಲ್ ಸ್ಟಾಫ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ತಮಿಳುನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮಿನಿಸ್ಟೀರಿಯಲ್ ಸ್ಟಾಫ್‌ಗೂ ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಎ.ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಆಗಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಎರಡು ಸಾಮಗ್ರಿ ಮೇಲ್ವಿಟ್ಟು ಅಫೀಷಿಯಲ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಿನಿಸ್ಟೀರಿಯಲ್ ಸ್ಟಾಫ್‌ಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರೂ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಮತ್ತು ಎ.ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಆಗಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಇರುತ್ತದೆ, ಅಂಥವರಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮೋಷನ್ ವೆಕ್ಸನ್

ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಿನ್ಸ್ಟೀರಿಯಲ್ ಸ್ಟಾಫಿಗೂ ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಎ.ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸುಭದ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಸತ್ಯ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏನಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಎನ್‌ಹಾನ್ಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಾರಿಯರ್ಸ್‌ಗೆ ೧೦೦ ರಿಂದ ೧೬೦ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ಲೀಜ್‌ಒನರ್ಸ್‌ಗೆ ೧೦೦ ರಿಂದ ೨೦೦ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರದು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ವಂಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರಿಗೇ ಬೇರೆ, ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವರಿಗೇ ಬೇರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮೇಲೆ ಹೊರೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಹೋಗತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ವಂಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಇರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ನನಗೆ ೧೦ ನಿಮಿಷವಾದರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI M. ABDUL LATEEF (Kolar).—Mr. Speaker Sir, you were kind enough to disallow a notice which has been submitted regarding the hardships caused to the commuters in my district. Kolar district is a neglected district from all aspects; and Mr. Gundu Rao also neglected it. That depot is the biggest depot in the State having 86 schedules. I am told that there are some Fargo buses which are condemned but still continue to be on the list of fleets of the depot. Apart from that the day I visited that depot, there were 10-12 other buses stopped for various other reasons. This depot is entitled to have the fleet of 97 buses. But the available fleet is about 66. With these buses they have to operate 86 schedules which is not at all practical. I cannot narrate the difficulties of the commuters of my district. People have to wait in the heat for hours together to get a seat in the bus. Sometime back I had written a letter to open a new route from Kolar to Chickmagalur, for which I received a reply from the General Manager of KSRTC. He states that they are operating number of buses from Kolar to Bangalore and also from Bangalore to Chickmagalur—as though one could get a seat in the bus easily the moment he gets down from the Bus at Bangalore. The fact is that one could get a seat in these buses with one's muscle strength. There has been criticism about the functioning of the department. I don't want to say anything more about it to make it ugly. But I want a categorical assurance from the Hon. Minister that the Kolar Depot should be bifurcated immediately. There should be one depot for KGF and another for Kolar. There is problem regarding availability of the land in K.G.F. If it is not feasible at an early date, I suggest that Kolar Depot may be divided into two depots and the facilities of two depots should be extended to Kolar and all the Fargo buses.

should be replaced. Now insurmountable difficulties are being experienced by the commuters. If no steps are taken to ease the situation. I am afraid the situation may go worse. People will resort to some other course easily.

Coming to the K.S.R.T.C. general administration we find that many spare parts of the depot are easily available in the market. I don't know how they are exported from depot. I would suggest that whenever bulk purchases are made, the KSRTC should insist to have insignia on those parts. For example—they purchase fan belts. Fan belts of KSRTC are available in my places. They are all from KSRTC. Similarly, some other spare parts of this Corporation are available in the market. So, it is very necessary to stop these things, and I hope the Minister would take proper action in this direction.

Regarding tourism, I would suggest that Kolar is very near to a Hill where there is a famous temple of 'Antharagango'. Lot of place is there. If this is improved, it could attract number of tourists. Now, we have got one hill station viz. Nandi Hills which could be developed as a health resort. But this is too costly for middle class and weaker sections. Therefore, I request the Minister to look into the feasibility and do the needful.

With regard to all India permit buses, I am told that two buses are operating on one single permit. Another bus is supposed to be a spare bus. But both the buses are operating on one permit. This is a strange thing. This may please be looked into and if it is true one bus should be allowed to operate on one route and not two buses as they are operating now. All-India permit buses are operating as regular buses. For example, there are a number of buses from Andhra Pradesh coming from Thirupthi to Bangalore at a specific time. So, they have become something like stage carriages. This should be checked. There is a heavy loss to the Corporation. Once again, I would request the Hon. Minister to meet the requirements of Kolar as the situation is very bad and see that the commuter are relieved.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಮಂದಿ ರೈತರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಿಗೆ ವೆಹಿಕಲ್ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಯೂರ್ ಮತ್ತು ಆರ್.ಟಿ.ಒ. ಅವರು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಂದು ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಆನ್‌ನಲ್ಲಿದೆಯಂತೆ. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳನ್ನು ಉಳುಮೆಗಾಗಿ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇವುಗಳ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಗಂಟಿಗೆ ಸುಮಾರು ೧೫-೨೦ ಕಿಲೋ ಮೀಟರು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. At his own risk he will be taking it. He will not be taking public traffic or anybody